

ԼՅՈՒՄԻ ԹԱՐԳՅՈՒՆ

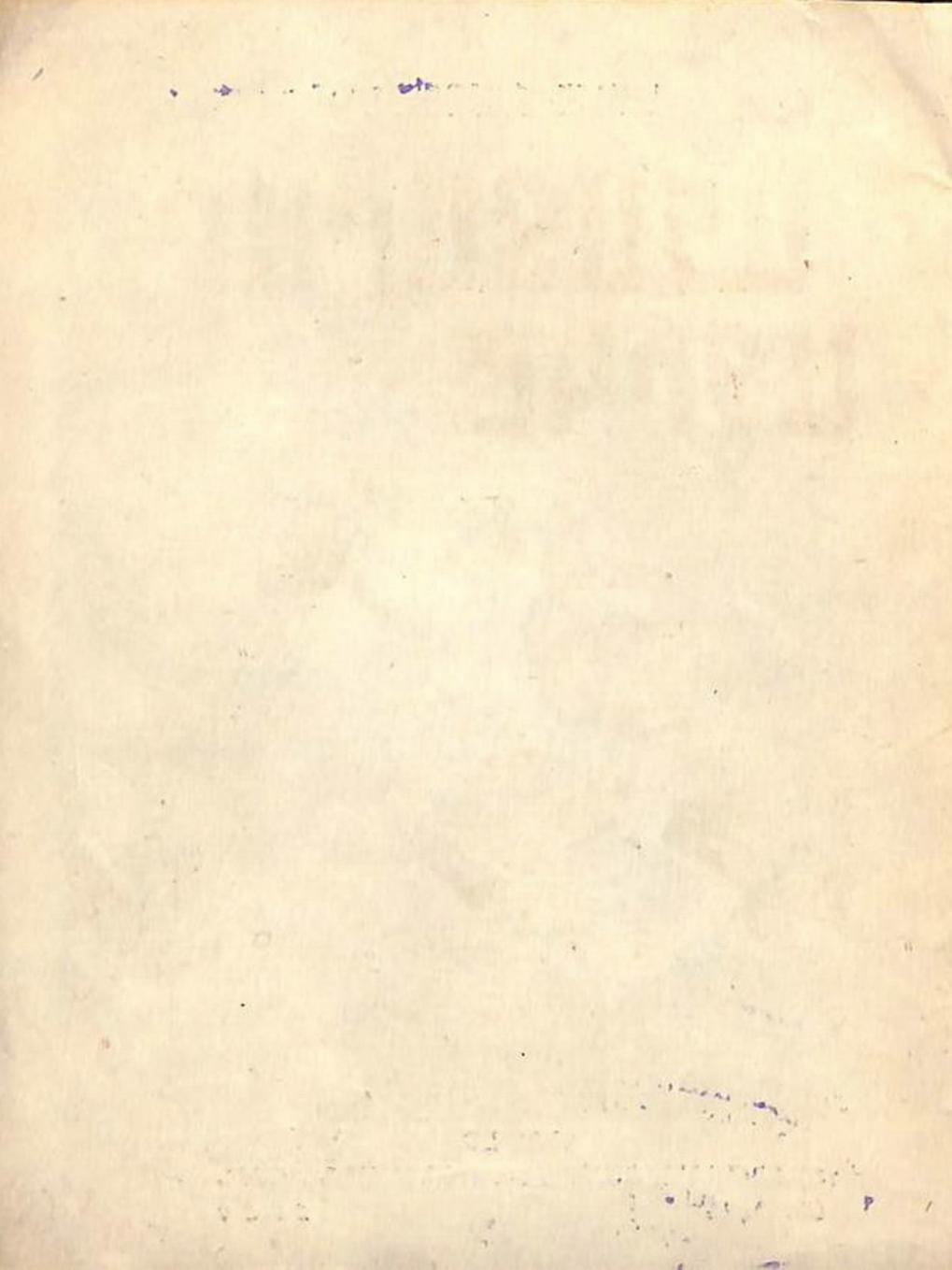
ԱՊԱՏԱՐԱՐ ԱԳԻԿԸ

ՊԵՏՎԱԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՐԱԳԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ՑԵՐԵՎԱՆ

1937

891.99-93

ՏԵՍԱԿԱՆ Հ 1981 թ.

թ

ԱԶԱՏԱՐԱՐ ԱՉԻԿԸ

Կապույտ յերկնքից ժպտում եր փայլուն արեց նա իր տաք ճառագայթները փոռում եր դաշտերի, պարտեղների վրա ու շնչում.

— Զարթնեք, զարթնեք, Յելեք, յելեք, զարնանամուտ ե արդեն...

Ծաղկեցին ծաղիկները պես-պես։ Խոխնցեցին ջրերն ուրախ։ Պարի յելան թիթեռնիկները թեթև ու ծլվլացին թռչունները գույնզգույն։

Այնպես կանաչ, այնպես նախշուն եր գարունը։

Այնպես հնչուն, այնպես զվարթ եր դարունը։

* *

Աշիկը տիկնիկին նստեցրել եր փայտից շինած կառքի մեջ ու մոր առաջն ընկած քաշում, վազվզում եր անտառում։

20

ԿՈՂՈՎԻ ԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ Հ 2
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

✓

— Զգույշ, ցեխերի մեջ չմտնես, տու-
տիկներդ չթրջես։ Տոաիկներդ վոր
թրջես, վորիկդ կցավի. — ասում եր
մայրը։

— Զե, չե, մամա ջան, դու մի վա-
խենա, յես հո պուճուր չեմ, յես հո պու-
ճուր չեմ, վոր ասում ես...

Նա դեռ խոսքը չեր վերջացրել, յերբ
մայրը նորից զգուշացրեց։

— Սպասիր, այնտեղ առվակ կա, ջը-
րերը վարարել են, ճանապարհը փա-
կել, մեջը շրնկնես։

— Վոր բնկնեմ, ի՞նչ կլինի, — զարմա-
ցած հարցրեց Աշիկը։

— Կխեղդվես։

— Վոր խեղդվեմ, ի՞նչ կլինի։

— Քո մաման կմնա առանց Աշիկի...

Լաց կլինի քո մաման, առանց սիրուն
Աշիկի... բա մաման մեղք չի։

Աշիկն դգացված գրկեց մորը։

— Եղ ի՞նչպես ե լինում, վոր խեղդ-
վում են, մամա։

A 3659

— Զուրը լցվում ե բերանը, ել ոդ չի
լինում, վոր շնչեն, թպրտում են, թը-
պրրտում ու մեռնում:

Աչիկը վախեցած բռնեց մոր ձեռքը
և զգույշ քայլում եր նրա կողքով:
Նա չի ուզում խեղդվել...

* * *

Յերը նրանք տուն յեկան, մայրն
իսկույն գնաց խոհանոց՝ ճաշի պատ-
րաստություն տեսնելու, իսկ Աչիկը
սենյակ մտավ՝ իր տիկնիկին քնեցնե-
լու:

— Քո մաման եսոր շատ ե հոգնել,—
ասաց Աչիկը, քո մաման եսոր չի կա-
րող քեզ որոր ասել, սուս ու փուս
աչիկներդ փակիր ու քնիր:

Մեկ ել նա նայեց աթոռին ու զար-
մացած բացականչեց:

— Վայ, ես ի՞նչ ե...

Նոա յեղբայրը գետակից մի ձկնիկ
եր բռնել, գցել ջըռվ լիքն ամանի մեջ

ու ինքը գնացել դպրոց։ Զկնիկը խըլտ-
սլրլտում եր ջրի մեջ։

Աշիկն առաջին անգամն եր կենդա-
նի ձուկ տեսնում։ Նա կարծեց, թե
ձուկը պատահմամբ ե ընկեր ջրի մեջ
և մտածեց, թե հիմա կխեղդվի. չե՞ վոր
մայրիկն ասում եր՝ «վոր ջրի մեջ ընկ-
նես, կխեղդվես»։ Նա մտածեց ազատել
խեղճ ձկանը։

— Թպրտում ես, դու թպրտում ես.
ուրեմն դու խեղդվում ես։ — Քո մաման
քեզ չի՞ ասել, վոր չի կարելի ջրին
մոտենալ... Բա ինչու չլսեցիր քո մա-
մային։ Դե լավ, յես քեզ կազատեմ,
մի վախենա, — ասաց Աշիկն ու ձու կը
հանեց ջրի միջից։

Ձուկը թպրտաց նրա ձեռքերի մեջ,
դուրս պրծավ ու ընկավ հատակին։

— Ախ դու, հիմար, ախ դժւ, հիմար,
ինչու յես վախենում, յես հո գաղան
չեմ, — ասաց Աշիկն ու հատակից վերց-
ըց ձուկը։

— Ա՞, դու թաց ես, ձկնիկ ջան, դու սառել ես, վհնց ես դողդողում... — շարունակեց Սչիկը՝ Քո մաման քեզ չի ասել, վոր չի կարելի տոտիկները թրըշել։ Տոտիկներդ վոր թրջես, փորիկդ կցավի՛ Հը՝, չի ասել... Բայց վնրտեղ են քո տոտիկները Վայ, տոտիկներ չունես, յերեխ ջուրն ե տարել...

Այդ մտքից նա այնպես տխրեց, վոր մինչև անգամ թրջվեցին աշքերը, սակայն լալու ժամանակ չեր.

Նա իսկույն չորացրեց ձկնիկին, ծալ-ծալ փաթաթեց տիկնիկի շորերի մեջ և ասաց.

— Դու կլավանաս, կտաքանաս՝ կը-լավանաս, բո փորիկն ել չի ցավի՛.

Պատասխանի փոխարեն ձուկը լայն-լայն բացում եր ցամաքած բերանը։

— Յես հիմա քեզ կպառկեցնեմ, լավ-լավ կծածկեմ, յես չեմ թողնի, վոր մեռնես, — վոգեորված խոսում եր Ա-չիկը։ Դու վոր մեռնես, քո մաման

կմնա առանց բալիկի, նա լաց կլինի
քեզ համար. բա մեղքը չի քո մաման:

Զուկն առաջվա պես ել չեր թպըը-
տում... Միայն մեկ-մեկ պոչն եր
շարժում և մշտակոտ աչքերով նայում
Աշիկին:

— Ի՞նչ ես ուզում, որո՞ր ես ուզում,
հիմա, հիմա. — աշխույժ վրա տվեց
Աշիկը:

Նա անկողնից հանեց տիկնիկին,
ասաց.

— Դու առողջ ես, նստած ել կարող
ես քնել:

Նրա տեղը պառկեցրեց բարուրած
ձկնիկին ու սկսեց յերգել:

— Քնիր, քնիր, իմ նախշուն բայիկ,
քնիր, փոր մեծանաս, փոր մեծանաս,
խելոքանաս, ել չես խաղա ջրի հետ,
ել չես ընկնի ջրի մեջ... Ամեն անզամ
յես հո կողքիդ չեմ լինի, փոր քեզ ա-
զատեմ:

Զուկն այս անզամ հաղիվ-հազ թպըը-
տաց ու... ու փակեց աչքերը...

29

Յերբ նա փակեց աչքերը, Աչիկը վոս-
տոստաց ուրախությունից:

— Ասում եյի, ախր ասում եյի, վոր
չոր անկողնում դու շուտ կքնես:

Այդ ըոպեյին մլավելով պատուհանից
ներս ցատկեց փիսիկը. Նա արևի տակ
լավ տաքացել եր, քնել, այժմ ել ուզում
եր խաղալ Աչիկի հետ։ Բայց Աչիկը
փոխանակ սովորականի պես առաջ վա-
գելու, մատը դըեց շրթունքներին ու
շնչաց.

— Սը՞րը՞սսս... սըը՞սս... Զես տես-
նում, քնել ե իմ ձկնիկը, կամաց արի,
վոտքի ծայրերի վրա արի, չզարթնի...

Փիսիկը մոտեցավ, հանկարծ քիթը
ցցեց, սկսեց հոտոտալ...

Աշիկն այնպես ուրախ եր, այնպես
ուրախ... Նա ուզում եր վագել, կան-
չել րնկերուհիներին, թող նրանք ել
տեսնեն կենդանի ձկնիկին, թող նրանք

Ել իմանան, թե ինչպես Աչիկը խեղդ-
վելուց փրկել եք ձկնիկին... Բայց ինչ-
պես մենակ թողնել քնածին, յեթե
հանկարծ մահճակալից ընկնի ցած:

Նա փիսիկին հիշելով տսաց.

— Դու, փիսո ջան, կնստես ձկնիկի
մոտ, կլինես պահապան, յես շուտով
կգամ: Դու լավ կնայես, վոր ցած չընկ-
նի, չբացվի:

Փիսիկը մռուաց, մեկ նայեց Աչիկին,
մեկ ձկնիկին ու ելի մռուաց:

Աչիկը փիսիկին ձկնիկի մոտ թող-
նելով՝ շտապ դուրս յեկավ սենյակից
ու պատշգամքից կանչեց թուշիկին,
Պաշիկին, ելի մի քանի ընկերների:

— Շուտ, շուտ յեկեք, ձեզ ենպես
բան ցույց տամ, վոր...

Բայց յերբ նրանք աղմուկով ներս
թափիփեցին, սենյակում վոչ ձուկ կար,
վոչ կատու...

Խմբագիր՝ Հ. Հարուրյունյան
Տեխն. խմբագիր՝ Ս. Գասպարյան
Մրգարիչ՝ Ա. Մզամանյան

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0038381

Գլավլիտի լիազոր Ա.—1197, Հրատարակչ. 3931

Պատվեր 1354. Տիրաժ 4000

Պետհրատի տպարան, Ցեղելան, Ա Կնունյանցի, 4

(0343)

ԳԻՒԸ 80 ՎԼՊ.

803

A I
3659

1940 թ. առաջնահանձնություն

ЛЮСИ ТАРГЮЛЬ
СПАСИТЕЛЬНИЦА АЧИК

Гиз ССР Армении, Ереван, 1937 г.